

HOMILIE 14^E ZONDAG DOOR HET JAAR B ZA 7 / ZO 8 JULI 2012

Waarschijnlijk had Jezus zich veel voorgesteld van zijn terugkeer naar zijn vertrouwde Nazareth. Dat dorp had Hij enige tijd geleden verlaten om zich aan zijn opdracht te wijden als rondtrekkend predikant. Hij had zich eerst laten dopen door Joh. de Doper in de rivier de Jordaan. Hij had daarna een soort retraite gehouden in de woestijn om Gods bedoelingen voor zichzelf te verhelderen en in een aantal bekeringen waren zijn plannen uitgezuiverd. Hij had kunnen gaan voor eigen onafhankelijkheid, voor rijkdom en aanzien, los van God, maar Hij koos voor dienstbaarheid, eenvoud en geloof. Vervolgens had Hij leerlingen uitgekozen aan het meer van Galilea om met Hem mee te trekken. Ze hadden hun vissersboten en netten achtergelaten en waren Hem gevolgd. In het vissersplaatsje Kafarnaüm had hij daarna zijn eerste toespraken gehouden en wondertekene verricht.

Nu werd het tijd om ook in Nazareth zijn boodschap te verkondigen: aan zijn vertrouwde mensen, waarvan hij de meesten bij naam en bijnaam kende. Hij heeft als kleine jongen ook geluisterd naar de sterke verhalen van Jonas, de leugensjmeed en hij heeft van de heerlijke koekjes geproefd van Meriam, de bakkersvrouw. Aan deze hem dierbare mensen wilde hij ook zijn evangelie uitleggen over Gods Koninkrijk van liefde, goedheid, hartelijkheid en vredelievendheid en Hij wilde het met wondertekene ondersteunen.

Maar het loopt uit op een teleurstelling. De toenmalige dorpsfiguren weten met deze Jezus geen raad, als Hij op de sabbat in hun synagoge de preek verzorgt. "Wat is er toch met Hem gebeurd?" vragen zij zich verbaasd af. Hij is toch de klusjesman. Is het hem in zijn bol gestegen? Moet die hier plots komen preken? Schoenmaker blijf bij je lees!" En ze namen er aanstoot aan. Wat meent Hij zich? Hij is toch maar de zoon van Maria. We kennen zijn hele familie. Moeten we geloof hechten aan wat Hij daar preekt? Kom nou!

Waarom liep het zo mat Jezus af?

Ons christelijke geloof heeft een aantal geloofspunten. Zo vieren wij met kerstmis heel uitbundig, dat God mens geworden is, als kind geboren in de stal van Betlehem. Maar het wordt moeilijk, als dat kind een concrete mens geworden is. Bij God denken we eerder aan de Almachtige, aan de alles en iedereen overheersende macht. God op afstand. Maar voor ons christenen is God ons juist nabij gekomen in een historische persoon Jezus van Nazareth, zoon van Maria. Hij is God die dicht naar ons toegekomen is, té dicht. Een God van vlees en bloed. God uit ons midden. Het zijn zinnen die we zo vaak in de mond nemen in liederen en gebeden, maar voor de dorpsfiguren van Nazareth is dat wat al te voorbarig. Vanuit hun Joodse geloof staat God bovendien op grote afstand. Met grote huiver slechts wordt de naam van God uitgesproken. En nu heeft God een naam en een concreet gezicht: Jezus, zoon met de gelaatstrekken van Maria. En deze Jezus, deze klusjesman pretendeert woorden van wijsheid te spreken? Deze Jezus pretendeert een profeet van God te zijn? Kom nou!

"Vreemde ogen dwingen," zegt het spreekwoord. Maar Jezus is niet vreemd. Maar toch heeft Hij als Zoon van God een boodschap. Hij is van onze wereld maar ook de Zoon van God en kent Gods bedoelingen met ons.

Regelmatig ontmoeten wij mensen, die ons iets te zeggen hebben. Zij bezitten een zekere deskundigheid over een bepaald terrein. Maar soms ook kan iemand ons iets vertellen, wat voor iedere mens een bijzondere betekenis heeft. Zo is een profeet iemand, die enerzijds het leven van de mensen intens meebeleeft. Anderzijds heeft hij weet van Gods bedoelingen met de mens. Hij spreekt vanuit een nauwe verbondenheid met God. De profeet beziet het leven en de gebeurtenissen vanuit Gods bedoelingen met de mens en ziet hoe de mens met vallen en opstaan dit probeert na te volgen, maar ook zo vaak een eigen weg gaat. Los van God. Een profeet wijst daarop. Hij legt de vinger op de pijnlijke plek en vaak

windt hij er geen doekjes om. Dat kan spanningen met zijn omgeving opleveren. Vaak genoeg keerden de mensen zich tegen de profeet en joegen hem weg of soms zelfs doodden ze hem.

Jezus vergaat het te Nazareth niet anders, want men verdraagt het niet, dat Hij Gods bedoelingen met de mens verkondigt en oproept tot een andere leefwijze. Jezus stond verwonderd over hun ongeloof. En teleurgesteld concludeert Hij: "Een profeet wordt overal geëerd behalve in zijn eigen stad, bij zijn verwanten en in zijn eigen kring."

Wordt Jezus in ons eigen leven nu wel geëerd? Amen.

HOMILIE VEERTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR B

Mensen kunnen je boeien. Zij zijn goed ter tale. Zij hoeven niet naar woorden te zoeken. Je luistert graag naar hen. Luisteren is geen probleem. Ze zijn goed algemeen ontwikkeld en hebben een gefundeerde mening over diverse onderwerpen. Het kan ook mogelijk zijn, dat je graag naar iemand luistert, omdat hij in de gesprekken steeds wat dieper gaat. Het is niet zomaar de vlotte babbelaar, als wel het feit, dat de spreker in staat is om iets van het menselijke leven onder woorden te brengen, zodat je voelt: "Hij heeft het ook over mij." Als hij iets heeft gepubliceerd, dan ben je direct geïnteresseerd. Zijn boeken lees je en herlees je meestal. Je kunt niet zeggen, dat je ze "uit" hebt. Zij leiden je steeds verder binnen in wat ik zou willen noemen: de binnenkant van het menselijke leven: je vragen, je verdriet, je pijn. Je voelt het daar ter sprake gebracht. Zij brengen onder woorden wat het leven zinvol maakt, wat waardevol is of bijkomstig. Zij wijzen aan waar het op aankomt, wat wezenlijk is voor iedere mens. Het zijn de denkers, die elke tijd nodig heeft.

Toch zijn deze mensen heel vaak wat omstreden. Hoe dieper zij gaan in hun verkenningen van de binnenkant van het leven, hoe meer zij ook kunnen rekenen op tegenstand. Niet zelden leggen zij de vinger op een pijnlijke plek. Daarom stuiten zij op agressie en weerstand. Wij kunnen het niet goed verdragen, als iemand ons denkpatroon ter discussie stelt en zijn opvattingen niet ontleent aan mijnheer of mevrouw Doorsnee. Zeker niet, als deze iemand zijn gedachten heeft ontwikkeld vanuit een gelovige visie op het leven en daarom een aantal waarden verdedigt, die in het dagelijkse leven passé lijken en egoïstische gedragingen ter discussie stelt, die maatschappelijk aanvaard lijken. Dan kan de kritiek bijzonder fel worden. Dan zijn mensen soms meedogenloos.

Waarom reageren mensen zo fel? Is dat, omdat er iemand uit de toon valt? In onze moderne pluriforme samenleving is er nauwelijks nog een gezamenlijke toon vast te stellen. Men zingt de toon, die het meeste gewin oplevert. Men kiest niet meer vanuit een visie, maar men kiest vanuit het eigenbelang. Men kiest voor de gedachten die het meest voor de hand liggen en het minst verplichtend zijn. Wie daarvan afwijkt, wie daarbij vragen stelt, die brengt zichzelf in de problemen. Mensen gaan dan fel reageren.

Het evangelie vertelt ons van soortgelijke ervaringen, die Jezus opdoet in zijn vaderstad Nasareth. Jezus keert terug in de plaats waar hij is opgegroeid. Ook te Nasareth verkondigt Hij zijn Blijde Boodschap. Waarschijnlijk heeft hij zich erop verheugd ook aan de eigen mensen zijn Blijde Boodschap te kunnen toevertrouwen. Maar zijn eigen mensen namen er aanstoot aan en teleurgesteld verlaat Jezus zijn vaderstad, terwijl Hij zegt: "Een profeet wordt overal geëerd, behalve in zijn eigen kring." Omdat Jezus een profeet was, omdat hij aan de fundamenteën van het menselijke gedrag kwam, daarom reageerden de mensen zo fel.

Als wij spreken over een profeet, dan denken wij al snel aan mensen die in de toekomst kunnen zien. Dat is een misvatting. In werkelijkheid is de profeet een bijzonder mens, omdat hij thuis is in twee werelden: Hij staat met beide benen in de wereld van zijn tijd. Hij kent zijn tijd. Hij kent de menselijke denkpatronen en gedragingen en is op geen enkele manier wereldvreemd. Maar ook leeft hij in grote verbondenheid met de wereld van God. Profeten hebben de taak om beide werelden bij elkaar te brengen en onze wereld met God in contact te brengen, opdat wij Gods bedoelingen met mens en wereld leren kennen. Maar mensen gaan dit beschouwen als bemoezucht. De menswereld wil haar eigen baas zijn. De profeet raakt aan die wereld en legt de zwakheden en fouten bloot. Hij raakt zelfs aan het leven van de mens. Hij wijst op de consequenties van het geloof. Men beschouwt de profeet daarom als een lastig iemand. Van een profeet moet men zich ontdoen. Jezus is het niet anders vergaan.

Jezus was teleurgesteld om hun ongelof. Zo eindigt het bezoek aan Nasareth. Hoe zou Jezus nu reageren, als Hij een bezoek zou brengen aan onze geloofsgemeenschap? Vreugde en teleurstelling gaan meestal samen. De profeet Jezus, in wie Gods liefde ons zo nabij gekomen is, wordt afgewezen. Maar ondanks alles blijft er de uitnodiging om tot geloof te komen. God werkt niet met dwangmiddelen, maar via de mens Jezus van Nasareth, Gods Zoon. Zijn profetische boodschap klinkt ook nu. Mogen wij oog krijgen voor zijn profetische boodschap en haar waarde voor ons leven. Amen.